

ОТЗЫВ

**зарубежного научного консультанта, доктора юридических наук,
преподавателя кафедры School of International and Advanced Problems of
Public Law, Гданьского Университета, Республика Польша, Ствол
Малгожаты**

**на диссертационное исследование З.Н.Аданбековой
на тему: «Правовое регулирование сделок, заключаемых с использованием
электронных средств связи»,
представленное на соискание степени доктора философии (PhD) по
образовательной программе «8D04201– Юриспруденция»**

Диссертационная работа Аданбековой Зарипы Нуралыкызы посвящена комплексному исследованию правового регулирования сделок, заключаемых с использованием электронных средств связи, и представляет собой зрелое научное произведение, отличающееся высоким уровнем теоретической глубины и методологической цельности.

Актуальность темы предопределена масштабной цифровизацией общественных отношений, трансформацией моделей экономического взаимодействия и постепенным переходом гражданского оборота в электронную среду. Эти процессы объективно требуют адаптации традиционных гражданско-правовых конструкций, уточнения критериев действительности и исполнимости волеизъявления в электронной форме, а также выработки устойчивых правовых подходов к обеспечению надежности, идентифицируемости и доказуемости электронных коммуникаций. В условиях стремительного развития электронных платформ, автоматизированных систем и цифрового контента необходимость теоретического осмысления и нормативного упорядочивания электронных сделок становится не только актуальной, но и стратегически значимой для обеспечения правовой определенности и стабильности современного гражданского оборота.

В диссертации последовательно решен широкий круг научных задач, включающих исследование эволюции и современного состояния доктрины электронной сделки, уточнение понятийного аппарата электронной формы, анализ казахстанского законодательства и ориентиров сравнительного права, раскрытие юридической природы электронного волеизъявления и электронных сообщений, характеристику особенностей заключения и исполнения электронных сделок, а также исследование вопросов применения электронных подписей, доказательственных механизмов и защиты информации в цифровой среде. Существенное внимание уделено также вопросам оборота цифрового

контента, использования данных пользователя и роли торговых платформ как посредников в электронных сделках.

Решение указанных задач позволило автору сформировать целостную научную концепцию регулирования электронной сделки, основанную на принципах функционального эквивалента, правовой определенности и баланса частноправовых и публично-правовых интересов. Предложенные рекомендации по совершенствованию нормативной базы и правоприменительной практики отличаются системностью и опираются на глубокий анализ международных моделей и национального законодательства.

Работа обладает научной новизной, выраженной в раскрытии самостоятельной природы электронной формы выражения воли, уточнении критериев ее юридической значимости, обосновании подходов к распределению бремени доказывания в цифровой среде, а также в концептуальном осмыслении роли электронных платформ и автоматизированных механизмов исполнения сделок. Практическая значимость исследования подтверждается возможностью внедрения его выводов в нормотворческую деятельность, правоприменение и корпоративную практику субъектов электронного оборота.

По итогам ознакомления с диссертацией считаю, что исследование Аданбековой З.Н. на тему: «Правовое регулирование сделок, заключаемых с использованием электронных средств связи» соответствует требованиям, предъявляемым к диссертациям на соискание степени доктора философии (PhD). Работа отличается достаточно высоким уровнем новизны, научной культуры, аргументированностью выводов и методологической зрелостью. Считаю диссертацию завершённым и оригинальным научным трудом, заслуживающим положительной оценки и допуска к публичной защите.

Научный консультант:
доктор юридических наук,
преподаватель кафедры
School of International
and Advanced Problems of Public Law,
Факультет Права и Администрации,
Гданьского Университета,
Гданьск, Республика Польша

Ствол Малгожата

08.12.2025

Uniwersytet Gdański
Wydział Prawa i Administracji
Katedra Prawa Finansowego
ul. Jana Bazyńskiego 6
80-309 Gdańsk
T 58 523 25 62

«8D04201-Құқықтану» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін дайындалған Аданбекова Зарипа Нуралықызының «Электрондық байланыс құралдарын пайдалану арқылы жасалатын мәмілелерді құқықтық реттеу» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына шетелдік ғылыми кеңесші Польша Республикасы, Гданьск Университеті, School of International and Advanced Problems of Public Law кафедрасының оқытушысы, заң ғылымдарының докторы Малгожата Стволдың

ШІКІРІ

Аданбекова Зарипа Нуралықызының диссертациялық жұмысы электрондық байланыс құралдарын пайдалана отырып жасалатын мәмілелерді құқықтық реттеуді кешенді зерттеуге арналған және теориялық тереңдігі мен әдіснамалық тұтастығы жоғары деңгейде қалыптасқан, кемел ғылыми еңбек болып табылады.

Тақырыптың өзектілігі қоғамдық қатынастардың ауқымды цифрландырылуымен, экономикалық өзара іс-қимыл үлгілерінің трансформациялануымен және азаматтық айналымның біртіндеп электрондық ортаға ауысуымен айқындалады. Бұл үдерістер дәстүрлі азаматтық-құқықтық құрылымдарды бейімдеуді, электрондық нысандағы ерік білдірудің жарамдылығы мен орындалушылығының өлшемдерін нақтылауды, сондай-ақ электрондық коммуникациялардың сенімділігін, сәйкестендірілетіндігін және дәлелдемелік мәнін қамтамасыз етуге бағытталған орнықты құқықтық тәсілдерді қалыптастыруды объективті түрде талап етеді. Электрондық платформалардың, автоматтандырылған жүйелердің және цифрлық контенттің қарқынды дамуы жағдайында электрондық мәмілелерді теориялық тұрғыдан зерделеу мен нормативтік ретке келтіру қажеттілігі тек өзекті ғана емес, сонымен қатар қазіргі заманғы азаматтық айналымның құқықтық айқындылығы мен тұрақтылығын қамтамасыз ету тұрғысынан стратегиялық маңызға ие.

Диссертацияда электрондық мәміле доктринасының эволюциясы мен қазіргі жай-күйін зерделеуді, электрондық нысанның ұғымдық аппаратын нақтылауды, Қазақстан Республикасының заңнамасын және салыстырмалы құқықтың бағдарларын талдауды, электрондық ерік білдіру мен электрондық хабарламалардың құқықтық табиғатын ашуды, электрондық мәмілелерді жасасу мен орындаудың ерекшеліктерін сипаттауды, сондай-ақ цифрлық ортада электрондық қолтаңбаларды қолдану, дәлелдеу тетіктері мен ақпаратты қорғау мәселелерін қамтитын ғылыми міндеттердің кең ауқымы жүйелі түрде шешілген. Сонымен қатар цифрлық контент айналымы, пайдаланушы деректерін қолдану және электрондық мәмілелердегі сауда платформаларының делдал ретіндегі рөлі мәселелеріне де елеулі назар аударылған.

Аталған міндеттердің шешілуі авторға функционалдық баламалылық, құқықтық айқындық және жеке-құқықтық пен жария-құқықтық мүдделердің теңгерімі қағидаттарына негізделген электрондық мәмілені құқықтық реттеудің тұтас ғылыми тұжырымдамасын қалыптастыруға мүмкіндік берген. Нормативтік базаны және құқық қолдану практикасын жетілдіруге арналған ұсыныстар жүйелілігімен ерекшеленіп, халықаралық үлгілер мен ұлттық заңнаманы терең талдауға сүйенеді.

Жұмыс электрондық ерік білдіру нысанының дербес құқықтық табиғатын ашумен, оның заңдық маңыздылығының өлшемдерін нақтылаумен, цифрлық ортада дәлелдеу ауыртпалығын бөлу тәсілдерін негіздеумен, сондай-ақ электрондық платформалар мен мәмілелерді орындаудың автоматтандырылған тетіктерінің рөлін тұжырымдамалық тұрғыдан пайымдаумен көрінетін ғылыми жаңалыққа ие. Зерттеудің практикалық маңыздылығы оның қорытындылары мен тұжырымдарын заң шығарушылық қызметке, құқық қолдану практикасына және электрондық айналым субъектілерінің корпоративтік тәжірибесіне енгізу мүмкіндігімен расталады.

Диссертациямен танысу нәтижесінде З.Н. Аданбекованың «Электрондық байланыс құралдарын пайдалана арқылы жасалатын мәмілелерді құқықтық реттеу» тақырыбындағы зерттеуі философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін қойылатын талаптарға толық сәйкес келеді деп есептеймін. Жұмыс ғылыми жаңалығының жеткілікті жоғары деңгейімен, ғылыми мәдениетімен, қорытындылардың дәйектілігімен және әдіснамалық кемелдігімен ерекшеленеді. Диссертация аяқталған әрі түпнұсқалық ғылыми еңбек ретінде оң бағаға лайық және көпшілік алдында қорғауға жіберілуге тиіс.

Ғылыми кеңесші:

Польша Республикасы,

Гданьск, Гданьск Университеті,

School of International and

Advanced Problems of Public Law

кафедрасының оқытушысы,

заң ғылымдарының докторы

/қол қойылған/

Ствол Малгожата

/ мөр басылған/

08.12.2025